

भारत का राजपत्र

The Gazette of India

भारतनुं राजपत्र

दसाधारण
EXTRAORDINARY
असाधारण

भाग-८ वर्ष-१
PART VIII Section 1
भाग ८ विभाग-१
प्राप्तिकारके प्रकाशित
PUBLISHED BY AUTHORITY
प्राप्तिकारकी प्रकाशित

नं.-1] नई दिल्ली, गुरुवार, 21 सितम्बर, 1995/30 भाद्रपद, 1917 (शक) [खंड 11
No.-1] NEW DELHI, THURSDAY, SEPTEMBER 21, 1995/30 BHADRAPADA, 1917 (SAKA) [VOL. 11
खंड-१] नवी दिल्ली, थुवार, २१ सप्टेम्बर, १९९५/३० भाद्रपद, १९१७ (शक) [मोल्युम-११

इस भागमें भिन्न पृष्ठ संख्या दी जाती है, जिससे को यह अलग संकलन के रूप में रखा जा सके

Separate paging is given to this Part in order that it
may be filed as a separate compilation.

આ ભાગને અલગ પાણા નંબર આપેલ છે, કેચી તે અલગ ચંગડ તરીકે ફાઈલ કરી શકાશે.

विधि, न्याय और कंपनी कार्य मंत्रालय

(विधायी विभाग)

नई दिल्ली, 21 सितम्बर, 1995/30 भाद्रपद, 1917 (शक)

(१) दि स्टान्डर्डस ओफ वेइट्स एन्ड मेजर्स (एन्फोर्समेन्ट) एकट, 1985 (सन 1985का अधिनियम संख्यांक 54), (२) दि इमोरल ट्राफिक (प्रिवेन्शन) एकट, 1956 (सन 1956का अधिनियम संख्यांक 104), (३) दि एन्वायर्नमेन्ट (प्रोटेक्शन) एकट, 1986 (सन 1986का अधिनियम संख्यांक 29), (४) दि रीलीजीयस इन्टीट्युशन (प्रिवेन्शन ओफ मिस्युझ) एकट, 1988 (सन 1988का) अधिनियम संख्यांक 41, (५) दि एप्रीकल्चरल एन्ड प्रोसेस्ड फूड प्रोडक्ट्स एक्सप्रोट्स सेस एकट, 1985 (सन 1985का अधिनियम संख्यांक 3), (६) दि रिसर्च एन्ड डेवलपमेन्ट सेस एकट, 1986 (सन 1986 का अधिनियम संख्यांक 32), (७) दि कल्युम प्रोटेक्शन एकट, 1986 (सन 1986 का अधिनियम संख्यांक 68), (८) दि बेनासी ट्रान्झेक्शन्स (प्रोहिबिशन) एकट, 1988 (सन 1988 का अधिनियम संख्यांक 45) और (९) दि स्पाइसीस सेस एकट, 1986 (सन 1986 का अधिनियम संख्यांक 11) का निप्पलिखित गुजराती अनुवाद राष्ट्रपति के प्राधिकार से प्रकाशित किया जाता है और प्राधिकृत पाठ (केन्द्रीय विधि) अधिनियम, 1973 (सन 1973 का 50) को धारा 2 के खंड (क) के अधीन उसका गुजराती भाषा में प्राधिकृत पाठ समझा जाएगा:-

(Price : Rs. 5.00)

MINISTRY OF LAW, JUSTICE AND COMPANY AFFAIRS

(Legislative Department)

New Delhi, dated 21st September, 1995/ 30 BHADRAPADA, 1917 (Saka)

The Translation in Gujarati of the following, namely:- (1) The Standards of Weights and Measures (Enforcement) Act, 1985 (54 of 1985) (2) The Immoral Traffic (Prevention) Act, 1956 (104 of 1956); (3) The Environment (Protection) Act, 1986 (29 of 1986); (4) The Religious Institutions (Prevention of Misuse) Act, 1988 (41 of 1988), (5) The Agricultural and Processed Food Products Export Cess Act, 1985 (3 of 1985); (6) The Research and Development Cess Act, 1986 (32 of 1986); (7) The Consumer Protection Act, 1986 (68 of 1986); (8) The Benami Transactions (Prohibition) Act, 1988 (45 of 1988); and (9) The Spices Cess Act, 1986 (11 of 1986) is hereby published under the authority of the President and shall be deemed to be the Authoritative Texts thereof in Gujarati under clause (a) of section 2 of the Authoritative Translations (Central Laws) Act, 1973 (50 of 1973).

વિધિ, ન્યાય અને કંપની કાર્ય મંત્રાલય

(વિધાયી વિભાગ)

નવી દિલ્હી, ૨૧ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૯૫/૩૦ ભાડપદ, ૧૯૧૭ (૩૧)

નીચેના અધિનિયમોનું એટલે કે (૧) ધી સ્ટાનર્ડ્સ ઓફ વેઇટ્સ અન્ડ મેઝર્સ (એન્સોર્સમેન્ટ) એક્ટ, ૧૯૮૫ (સન ૧૯૮૫નો અધિનિયમ ક્રમાંક ૫૪); (૨) ધી ઇમ્પોર્ટ ટ્રાફિક (પ્રિવેન્શન) એક્ટ, ૧૯૫૬ (સન ૧૯૫૬નો અધિનિયમ ક્રમાંક ૧૦૪); (૩) ધી એન્યાયન્સેન્ટ (પ્રોટેક્શન) એક્ટ, ૧૯૮૬ (સન ૧૯૮૬નો અધિનિયમ ક્રમાંક ૨૮); (૪) ધી રિલીજિયસ ઇન્સ્ટીટ્યુશન્સ (પ્રિવેન્શન ઓફ મિસયુઝ) એક્ટ, ૧૯૮૮ (સન ૧૯૮૮નો અધિનિયમ ક્રમાંક ૪૧); (૫) ધી એગ્રીકલ્ચરલ એન્ડ પ્રોસેસ કૂડ પ્રોડક્ટ્સ એક્સ્પોર્ટ સેસ એક્ટ, ૧૯૮૫ (સન ૧૯૮૫નો અધિનિયમ ક્રમાંક ૩); (૬) ધી રિસર્ચ એન્ડ ડેવલપમેન્ટ સેસ-એક્ટ, ૧૯૮૬ (સન ૧૯૮૬નો અધિનિયમ ક્રમાંક ૩૨); (૭) ધી કન્જયુમર પ્રોટેક્શન એક્ટ, ૧૯૮૬ (સન ૧૯૮૬ નો અધિનિયમ ક્રમાંક ૬૮); (૮) ધી બેનામી ટ્રાન્ઝેક્શન્સ (પ્રોલિબિશન) એક્ટ, ૧૯૮૮ (સન ૧૯૮૮નો અધિનિયમ ક્રમાંક ૪૫); અને (૯) ધી સ્પાઈસીસ સેસ એક્ટ, ૧૯૮૬ (સન ૧૯૮૬નો અધિનિયમ ક્રમાંક ૧૧), નું ગુજરાતી ભાષાનાર આથી રાખ્યતિના માધ્યિકાર દેઠણ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવે છે અને માધ્યિકૃત પાઠ (કેન્દ્રિય કાયદા) અધિનિયમ, ૧૯૭૩ (સન ૧૯૭૩ના ૫૦મા)ની કલમ ૨ના ખંડ (ક) ડેઠણ તે, તેના માધ્યિકૃત ગુજરાતી પાઠ છે એમ ગજાશે.

આનુષ્ઠાનિકા

કલા

૧. ટ્રેકી સંશા, વ્યાપિત અને આરંભ.
૨. વ્યાખ્યા,
૩. અમૃક હેતુઓ માટે ધાર્મિક સંસ્થાઓના ઉપયોગ પર મનાઈ.
૪. ધાર્મિક સંસ્થામાં શાલો આને દાડુણોણો લઈ જવા પર નિયંત્રણ.
૫. અમૃક પ્રવૃત્તિઓ માટે ધાર્મિક સંસ્થાઓના ફુર્ડના ઉપયોગ પર મનાઈ.
૬. રાજકીય વિચારોના પ્રચારાર્થે ધાર્મિક મંચનો પ્રતિબંધ.
૭. શિક્ષા.
૮. આ અધિનિયમ હેઠળ જે દોષિત હરેલ હોય અથવા જેને તહોમતનામું આપેલ હોય તે વ્યક્તિઓની ગેરલાયકાતો.
૯. અશુક વ્યક્તિઓ પોલીસને માહિતી આપવા બંધાગેવી રહેશે.
૧૦. ૨૬ કરવા જાણત અને આપવાએ.

ધાર્મિક સંસ્થા (હુરુપયોગ નિવારણ) અધિનિયમ, ૧૯૮૮.

(સન ૧૯૮૮નો અધિનિયમ ક્રમાંક ૪૧

(૧૯૮૮ જુલાઈ, ૧૯૮૮)

(સન ૧૯૮૮ના ડિસેમ્બર મહિનાની ૩૧મી તારીખે અમલમાં હોય તે પ્રમાણે)

રાજકીય અને બીજા હેતુઓ માટે ધાર્મિક સંસ્થાઓના હુરુપયોગનું નિવારણ કરવાના બાબત અધિનિયમ.

સંસદે, ભારતના ગણરાજ્યના ઔગણુચાળીસમાં વર્ષમાં નીચેનો અધિનિયમ કર્યો છે:-

૧. (૧) આ અધિનિયમ 'ધાર્મિક સંસ્થા (હુરુપયોગ નિવારણ) અધિનિયમ, ૧૯૮૮' કહેવાશે.

(૨) તે, જમ્મુ અને કશ્મીર રાજ્ય સિવાય સમગ્ર ભારતને લાગુ પડે છે.

(૩) તે, સન ૧૯૮૮ના મે મહિનાની ૨૫મી તારીખે અમલમાં આવ્યો છે એમ ગણાશે.

૨. આ અધિનિયમમાં, સંદર્ભથી અન્યથા અપેક્ષિત ન હોય, તો—

સન
૧૯૮૮
નો ૫૪
ના.

(ક) "દાઢગોળો"નો અર્થ શબ્દ અધિનિયમ, ૧૯૮૮ની કલમ-૨ની પેટા-કલમ (૧)ના ખંડ (૫)માં તેનો જે અર્થ કરવામાં આવ્યો છે તે જ થશે,

સન
૧૯૮૮
નો ૫૪
ના.

(ખ) "શાલ"નો અર્થ શબ્દ અધિનિયમ, ૧૯૮૮ની કલમ રની પેટા-કલમ (૧)ના ખંડ (૩)માં તેનો જે અર્થ કરવામાં આવ્યો છે તે જ થશે;

(ગ) કોઈ ધાર્મિક સંસ્થાના સંબંધમાં "મેનજર" એટલે (ગમે તે નામે ઓળખાતી હોય તેવી) કોઈ ધાર્મિક ક્રાંકતા સહિતની કે દુદે વ્યક્તિ, તત્ત્વમયે, ગોકલી આથવા અન્ય વ્યક્તિની સાથે મળીને, તે સંસ્થાના જામાના, તેના ક્રાંકો આથવા મિલકતોને વહીવટ, વ્યવસ્થા આથવા બીજા રીતે નિયંત્રણ કરે તે વ્યક્તિ;

(ઘ) "રાજકીય પ્રવૃત્તિ"નાં, સંભાળો, પ્રદર્શનો, શોલાચાન્દોનો થોળુન, ઝડપ એકત્ર કરીને કે તેનું વિતરણ કરીને આથવા કર્યાનાં કે આદેશ બુલાર પાડીને આથવા બીજા કોઈપણ સાધન દ્વારા કોઈ રાજકીય પણના ધ્યેય કે ઉદ્દેશોન આથવા રાજકીય પ્રકારના કોઈ કારણ, મુદ્રા કે સામસ્યનો ઉત્તેજન આપત્તિ કે તેનો પ્રચાર કરતો કોઈપણ પ્રવત્તિનો સમાવેશ થાય છે અને તેમાં, સંસદ, કોઈ રાજ્ય વિધાનસભાની આથવા કોઈપણ સ્થાનિક સત્તામંડળની કોઈ ચૂંટણી માટેના ઉમેદવાર તરીકે ચૂંટણી લડતી કોઈપણ વ્યક્તિ દ્વારા આથવા તેના વંતી થતી ચાપવી પ્રવત્તિનો પણ શરૂઆતે થાય છે;

(ય) "રાજકીય પક્ષ" એટલે એવી વ્યક્તિઓનું ઓનું એસોસિએશન આથવા મંડળ—

(૧) કે જે, તત્ત્વમયે અમલમાં હોય તેવા ચૂંટણી પ્રતીક (અનામત કાને હાળવણી) હુકમ, ૧૯૮૮ હેઠળ રાજકીય પક્ષ તરીકે ભારતનાં ચૂંટણી કર્મિકાનું પાસે રજીસ્ટર થયેલ હોય આથવા રજીસ્ટર થયેલ ગણાતું હોમ; અથવા,

(૨) કે જેણે, કોઈ વિધાનસભાની ચૂંટણી માટે ઉમેદવારો ઉભા રાખ્યા હોય, પણ ચૂંટણી પ્રતીક (અનામત કાને હાળવણી) હુકમ, ૧૯૮૮ હેઠળ રાજકીય પક્ષ તરીકે કે રજીસ્ટર થયેલ ન, હોય આથવા રજીસ્ટર થયેલ ગણાતું હોમ; અથવા

(૩) કે જે, કોઈ રાજકીય પ્રવત્તિ કરવા માટે આથવા ચૂંટણી મારફતે આથવા અન્યથા રાજકીય સત્તા હાંસલ કરવા કે તેનો ઉપયોગ કરવા માટે સંગઠિત થયેલ હોય,

(૪) "ધાર્મિક સંસ્થા" એટલે કોઈ ધર્મ આથવા સંપ્રદાયના ઉક્ખર માટેની સંસ્થા અને તેમાં, સાર્વજનિક, ધાર્મિક ઉપાસનાના સ્થળ તરીકે ઉપયોગમાં વેવાતા, ગમે તે નામ કે સંશાલી ઓળખાતી કોઈ સ્થળને જગાને સમાવેશ થાય છે.

ટૂંકી સંશા,
વ્યાપ્તિ અને
આરંભ.

વ્યાપ્તા

आमुक
हेतुओं माटे
धार्मिक
संस्थानोंना
उपयोग
पर मनाई.

३. कोईपशु धार्मिक संस्थाओं अथवा तेना मेनेवरे, ते संस्थानी मालिनी आथवा तेना नियंत्रण हेठली
कोई ज्ञानो उपयोग, नीचेना हेतुओं माटे करवा जेहें नहि अथवा करवा देवा। जेहें नहिला
- (५) कोई राजकीय प्रवृत्तिने उत्तेजन कापवा के तेना प्रयार करवा माटे; अथवा
- (६) नत्समये अमलमां लेख तेवा कोई कायदा हेठला गुना माटे आरोपी लेख अथवा दोषित हरेक लेख
तेवी कोई व्यक्तिने आश्रय आपवा माटे; अथवा
- (७) कोई शखो अथवा दाङेणो संघर्ष करवा गाटे; अथवा
- (८) नत्समये अमलमां लेख तेवा कोई कायदा हेठल भान्य लाईसन्स के परवानगी विना, लांबतिया,
भाँयरा, दावर अथवा दिवालो सहित कोई व्यक्तिय अथवा किल्वेअधी करवा के उभा करवा माटे; अथवा
- (९) नत्समये अमलमां लेख तेवा कोई कायदा हेठल, प्रनिर्भयित अथवा कोई न्यायालये करेला कोई हुक्मनु
उल्लंघन करीने कोई गेक्षयटेवर अथवा जांगड़ेहिता हुत्य करवा गाटे; अथवा
- (१०) बुद्ध नुट्टा धार्मिक, वित्य, लापा के ग्राउंडिंग लूट्या अथवा शानियो के भेमो वच्चे कुसंप के शत्रुतानी
लाग्या, वरभाव के द्वेषवृत्तिने उत्तेजन मणे अथवा उत्तेजन मणे तेवा प्रयत्न लाख तेवु कोई कुत्य करवा
माटे; अथवा
- (११) लासना सार्वभौमत्व, लोकना याने जांगड़ेहिता के लाखक लेख तेवी कोई प्रवृत्ति करवा माटे; अथवा
- (१२) राष्ट्रीय गौरवनु अपमान लाटकावा भाजन अपनियम, १९७१नी जेगवाईयोन् उल्लंघन करीने
कोई कुर्ता उड़ा माटे.

सन
१९७१
नो
६४०.

धार्मिक
संस्थानों
शखों अने
दाङेणों
लृष्ट ज्ञवा
परनिर्भय.

४. कोई धार्मिक संस्थाओं अथवा तेना मेनेवरे, धार्मिक संस्थानों कोई शखो अथवा दाङेणों अथवा कोई
शखो अथवा दाङेणों वर्दि जती कोई व्यक्तिने दाखल थवा देवी नहि :
- परंतु आ कलगार्दों कोईपशु मनाई, नीचेनाने लागु परें नहि—
- (५) श्रीअ धर्म पालनार कोई व्यक्ति किरणायु धारायु करे अने लृष्ट ज्ञव तेने; अथवा
- (६) संस्थानी कोई धार्मिक विधि के द्वियाना भाग तरीके कोई रिवाज के इच्छी प्रस्थापित थया मुजब
वपरानो कोई शयोने.

आमुक
प्रवृत्तिओं
माटे धार्मिक
संस्थानोंना
कुंडना उप-
योग पर
मनाई.

५. कोई धार्मिक संस्थाओं अथवा तेना मेनेवरे, कोई राजकीय पक्षना लाभ माटे अथवा कोई राजकीय,
प्रवृत्तिना हेतु माटे आयुदा कोई कायदा हेठल युना तरीके शिक्षापात्र लेख तेवु कोई हुत्य करवा माटे, संस्थानी
मालिनी अथवा तेना नियंत्रण हेठली गोठो अथवा बोल्ल मिलकतोनो उपयोग करवा जेहें नहि
अथवा उपयोग करवा देवा जेहें नहि.

राजकीय
विचारोना
प्रयाराथे
धार्मिक भांय-
नो प्रतिनिधि.

६. कोई धार्मिक संस्थाओं अथवा तेना मेनेवरे, तेना आश्रय हेठल आयोजित के गोठवेल कोई समांदल,

૭. કોઈ ધાર્મિક સંસ્થા અથવા તેના મેનેજર, કલમ ૩, કલમ ૪, કલમ ૫ અથવા કલમ દની જોગવાઈ-ઓનું ઉલ્લંઘન કરે, ત્યારે તે મેનેજર અને આવા ઉલ્લંઘન સાથે સંકળાયેલ દરેક વ્યક્તિ, પાંચ વર્ષ સુધીની મુદ્દતની કેદની અને દસ હજાર રૂપિયા સુધીના દંડની શિક્ષાને પાત્ર થશે.

૮. (૧) ધાર્મિક સંસ્થાના કોઈ મેનેજર અથવા બીજા કર્મચારી, આ અધિનિયમ હેઠળના કોઈ ગુના માટે દોષિત છે, તેના હોદા કે પદ ઉપરથી દૂર થયેલા ગાણયો અને બીજા કોઈ કાયદામાં વિરુદ્ધનો કોઈપણ મજકૂર હોય તે છતાં, તે દોષિત ર્થાની નારીખથી છ વર્ષની મુદ્દત સુધી, મેનેજર તરીકે અથવા બીજી કોઈપણ હેસિયતથી કોઈ ધાર્મિક સંસ્થામાં નિમણૂક માટે ગેરલાયપક હરશે.

(૨) ધાર્મિક સંસ્થાનો કોઈ મેનેજર અથવા બીજા કર્મચારી, આ અધિનિયમ હેઠળના ગુનાનો આરોપી હોય અને આવી વ્યક્તિની સામે ઝોંગદારી કામ ચલાવવાનું નહોમતનામું કોઈ ન્યાયાલયમાં ફાઈલ કરવામાં આવ્યું હોય અને તહોમતનામા પર વિચારણ કર્યો પછી અને ઝોંગદારી કાર્યવાહીની તથા આરોપીની સુનાવણી પછી ન્યાયાલયનો એવો અભિપ્રાય હોય કે પ્રથમ દર્દની કેસ છે, ત્યારે તે ન્યાયાલય, ઈન્સાફી કાર્યવાહી અનિર્ણિત હોય ત્યાંસુધી, તે વ્યક્તિને, સત્તા વાયરવામાંથી અથવા તેના હોદાની ફરજે બજાવવામાંથી રોક્કતો હુકમ અથવા ફરમાન કરશે.

(૩) કોઈ મેનેજરને અથવા બીજા કર્મચારીને પેટા-કલમ (૧) હેઠળ દૂર કર્યા હોય અથવા પેટા-કલમ (૨) હેઠળ રોકવામાં આવ્યા હોય, ત્યારે એવી રીતે દૂર કરવા અથવા રોકવાને લીધી ખાલી પડતી જગા, સદરહુ ધાર્મિક સંસ્થાને લાગુ પડતા કાયદામાં જોગવાઈ કરેલી રીતે ભરી શકશે.

૯. ધાર્મિક સંસ્થાના દરેક મેનેજર અથવા બીજા કર્મચારી, પોલીસ સ્ટેશનના ને ઈન્ફ્રાર્જ અધિકારીની સ્થાનિક હક્કુમતની અંદર ધાર્મિક સંસ્થા આવેલી હોય તે ઈન્ફ્રાર્જ અધિકારીને, આ અધિનિયમની જોગવાઈઓના કોઈ ઉલ્લંઘનની અથવા કોઈ સંબંધિત ઉલ્લંઘનની માહિતી આપવા બંધાયેલા રહેશે અને તેમ કરવામાં કોઈ થુક થયે, ભારતના ઝોંગદારી અધિનિયમ, ૧૮૬૦ની કલમ ૧૭૬ હેઠળ તે શિક્ષાને પાત્ર થશે.

સન
૧૮૬૦-
૪૫૮૦.

આ અધિ-
નિયમ હેઠળ
ને દોષિત
દરેક હોય
અથવા જેની
સામે તહો-
મતનામું
મુકાયેલ
હોય તે
વ્યક્તિનોની
ગેરલાયકાતો.

આમુશ
વ્યક્તિને
પોલીસને
માહિતી
આપવા
બંધાયેલી
રહેશે.

રદ કરવા
બાબત અને
અધિયક્ષ.

૧૦. (૧) ધાર્મિક સંસ્થા (દુરૂપોગ નિવારણ) વટહુકમ, ૧૮૮૮, આવી રદ કરવામાં આવે છે.

(૨) આવી રીતે તે રદ કરવામાં આવ્યો હોવા છતાં, સદરહુ વટહુકમ હેઠળ કરેલું કોઈપણ ફુન્દ અથવા લીન્ફિલું કોઈપણ પગણું, આ અધિનિયમની તત્ત્વમાન જોગવાઈઓ હેઠળ કરેલું છે અથવા લીન્ફિલું છે એમ ગાણયો.